

Brüsszel, 2013.9.9.
COM(2013) 620 final

2013/0307 (COD) C7-0264/13

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az idegenhonos özönfajok betelepítésének és elterjedésének a megelőzéséről és féken tartásáról

{SWD(2013) 321 final}

{SWD(2013) 322 final}

{SWD(2013) 323 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

Az idegenhonos özőnfajok olyan fajok, amelyek azt követően, hogy emberi tevékenység révén természetes elterjedési területük ökológiai határain túlra kerültek, életben maradnak, szaporodnak és elterjednek, ami negatív hatásokat gyakorol új élőhelyük ökológiájára, valamint komoly gazdasági és társadalmi következményekkel jár. Becslések szerint Európában a környezetben található több mint 12000 idegenhonos faj 10–15 %-ának a szaporodása és elterjedése okozott környezeti, gazdasági és társadalmi kárt.

Az idegenhonos özőnfajok jelentős hatással vannak a biológiai sokféleségre, amely csökkenésének és a fajok kihalásának egyik fő, egyre jelentősebbé váló okát képviselik. A társadalmi és gazdasági hatásokat illetően az idegenhonos özőnfajok betegségek közvetítői vagy egészségügyi problémák (például asztma, bőrgyulladás és allergiák) közvetlen okozói lehetnek. Kárt okozhatnak az infrastruktúrában és a szabadidős létesítményekben, megnehezíthetik az erdészeti tevékenységet, vagy mezőgazdasági károkat okozhatnak – hogy csak néhány dolgot említsünk. Az Unió idegenhonos özőnfajokkal kapcsolatban felmerülő költségei legalább évi 12 milliárd euróra becsülhetők, és a kárköltségek folyamatosan emelkednek.

A biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020-ig tartó időszakra szóló stratégiájában az Unió vállalta, hogy a biológiai sokféleségről szóló egyezmény részes felei által 2010-ben Nagójában (Japán) elfogadott nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban 2020-ig megállítja a biológiai sokféleség csökkenését. Az idegenhonos özőnfajok problémája nemcsak Európára korlátozódik, hanem világszerte jelen van. Egyes kereskedelmi partnereitől eltérően az Európai Unió nem rendelkezik az idegenhonos özőnfajok által jelentett veszélyek kezelésére alkalmas átfogó kerettel.

Szabályozási keret

Jelenleg nem létezik az idegenhonos özőnfajok átfogó kezelésére szolgáló uniós keret. Mindössze néhány idegenhonos özőnfajra vonatkoznak uniós jogszabályok. Az állatokra és a növényekre vagy növényi termékekre ártalmas károsítók és kórokozók az állat-egészségügyi rendszer (különböféle rendeletek és irányelvek), illetve a növény-egészségügyi rendszer (2000/29/EK irányelv) hatálya alá tartoznak. A vadon élő állat- és növényfajok kereskedelmét szabályozó rendelet (338/97/EK) korlátozza a veszélyeztetett fajok behozatalát, ami hét idegenhonos özőnfaj importjára is kiterjed. Az idegenhonos fajok akvakultúra-létesítményekben történő kibocsátását az idegen és nem honos fajok akvakultúrában történő alkalmazásáról szóló rendelet (708/2007/EK) szabályozza. A mikroorganizmusok növényvédő szer vagy biocid termék formájában való környezetbe jutását a növényvédő szerekre, illetve a biocid termékekre vonatkozó rendeletek (1107/2009/EK, 528/2012/EU) szabályozzák. Végezetül a madárvédelmi irányelv (2009/147/EK), az élőhelyvédelmi irányelv (92/43/EGK), a víz-keretirányelv (2000/60/EK) és a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv (2008/56/EK) előírja az ökológiai feltételek helyreállítását, és utalást tesz az idegenhonos özőnfajok figyelembevételének a szükségességére. Mindazonáltal a meglévő uniós rendelkezések az idegenhonos özőnfajok többségét nem szabályozzák.

A tagállamok számos intézkedést hoznak az idegenhonos özőnfajok kezelésére, de ezek túlnyomórészt reaktív jellegűek, az okozott kár minimalizálására irányulnak anélkül, hogy elegendő figyelmet szentelnének a megelőzésnek vagy az újabb veszélyek észlelésének és az azokra történő válaszadásnak. Az erőfeszítések széttagoltak, a lefedett fajokat tekintve jelentős hiányosságokat mutatnak, és általában nincsenek megfelelően összehangolva. Az idegenhonos özőnfajok nem tartják tiszteletben a határokat, és könnyen átterjedhetnek egyik

tagállamból a másikba. Ezért a nemzeti szintű fellépés nem képes kielégítő védelmet nyújtani az Uniónak azzal a veszéllyel szemben, amelyet bizonyos idegenhonos özőnfajok jelentenek. Ráadásul e széttagolt megközelítés miatt az egyik tagállamban hozott intézkedések sikerét alááshatja a szomszédos tagállambeli intézkedések hiánya. Mivel a fajok az Unión belül könnyedén szállíthatók vagy terjedhetnek a határokon keresztül, a hatékonyságot az is erőteljesen csökkenti, hogy a tagállamokban eltérő korlátozások vonatkoznak az idegenhonos fajok értékesítésére. A tilalmak különbözősége akadályozza továbbá az áruk szabad mozgását a belső piacon, és így az idegenhonos fajokat alkalmazó vagy azokkal kereskedő ágazatok számára nem biztosítottak mindenütt az egyenlő feltételek.

A probléma elemzése

Az idegenhonos özőnfajok két csatornán keresztül juthatnak be az Unióba: 1. a kívánatos idegen fajokat szándékosan hozzák be az Unióba (pl. kereskedelmi érdekeket szolgálnak, dísznövények vagy -állatok, kedvtelésből tartott állatok, biológiai védekezési eszközök); 2. a szándékolatlanul behozott idegen fajok áruk szennyezőanyagaként jutnak be (más áruk kereskedelme közben), a szállítás során rejtve maradó potyautasként érkeznek, illetve utazók hurcolják be őket akaratlanul. Egyes idegenhonos özőnfajok a szállítási infrastruktúrán (pl. a Duna-Majna csatornán) keresztül is bejuthatnak.

Az idegenhonos özőnfajok hatással vannak a **vállalkozásokra, a polgárokra, a közhatóságokra és a környezetre**. Gyakran érintik a mezőgazdaság, állattenyésztés, halászat, akvakultúra és erdészet területén őstermelői tevékenységet folytató **kis- és mikrovállalkozásokat**, komoly gazdasági károkat okozva azoknak. Ugyancsak sok idegenforgalommal és szabadidős tevékenységek szervezésével foglalkozó vállalkozás működését befolyásolják, amelyek számára létfontosságúak az érintetlen tájak, a tiszta vizek és az egészséges ökológiai rendszerek. Más kis- és mikrovállalkozások – például a kedvtelésből tartott állatokkal és a kertészeti fajokkal kereskedők – ugyanakkor hasznot húznak az idegenhonos özőnfajokból, hiszen e vállalkozások jórészt idegen fajokkal kereskednek. A biológiai sokféleség csökkenését okozó és az ökológiai rendszerek ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtására való képességét veszélyeztető idegenhonos özőnfajok a **társadalom egészét** is érintik. Mindezek felül betegségeket terjeszthetnek, károsíthatják a tulajdont, és hatással lehetnek a kulturális örökségre.

Az idegenhonos özőnfajok valamennyi tagállam számára problémákat okoznak. Míg egyesek a tagállamok többségét érintik, mások csak bizonyos régiókban vagy meghatározott ökológiai vagy éghajlati viszonyok mellett jelentenek gondot. Mindazonáltal valamennyi tagállam területén található idegenhonos özőnfajok. Hatásaik az egész Unió számára fontos kérdést jelentenek, és minden tagállamot érintenek, jóllehet különböző időpontokban és különböző fajok kapcsán. Ezért az idegenhonos özőnfajok kezelésére irányuló összehangolt fellépés valamennyi tagállam javát szolgálná, ugyanakkor egyértelmű, hogy minden tagállam részéről erőfeszítéseket igényel.

A megoldását célzó fellépés hiányában az újabb idegenhonos özőnfajok megtelepedése és a már megtelepedett fajok további szaporodása tovább súlyosbítja a problémát. Ez pedig a károkozás miatt és a féken tartással kapcsolatban felmerülő költségek növekedéséhez vezet majd.

A javaslat céljai

E javaslat célja a fent elemzett kérdések kezelése az idegenhonos özőnfajok biológiai sokféleségre és ökoszisztéma-szolgáltatásokra gyakorolt hátrányos hatásainak a megelőzését, minimalizálását és mérséklését szolgáló keret létrehozásával. Célja továbbá a társadalmi és gazdasági károk korlátozása, amit az összehangolt fellépést biztosító intézkedésekkel,

valamint az erőforrások elsődleges fontosságú fajokra és a megelőzés fokozására való összpontosításával kíván elérni a biológiai sokféleségről szóló egyezményben elfogadott megközelítéssel és az Unió növény- és állat-egészségügyi rendszereivel összhangban. Gyakorlati szempontból olyan intézkedések segítségével szándékozik elérni ezeket a célkitűzéseket, amelyek szabályozzák az idegenhonos özőnfajok Unióba történő szándékos és szándékolatlan betelepítését és környezetbe való kibocsátását, továbbá kielégítik a korai riasztást és gyors reagálást biztosító rendszer létrehozása, valamint az idegenhonos özőnfajok Unióban való elterjedésének a megfékezése iránti igényt.

2. AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

Konzultációs folyamat

2008-ban az Európai Bizottság megjelentette „*Az invazív fajokra vonatkozó európai uniós stratégia felé (2008)*” című közleményt, amelyben bemutatja, hogy miért kell kezelni az idegenhonos özőnfajok problémáját. Az „*Életbiztosításunk, természeti tőkénk: a biológiai sokféleséggel kapcsolatos, 2020-ig teljesítendő uniós stratégia*” című 2010-es közlemény javaslatot tesz az idegenhonos özőnfajokkal kapcsolatos fellépésre. Mindkét közleményt alapos konzultációk előzték meg és követték.

2008 és 2012 között az érdekelt felekkel folytatott többfordulós intenzív konzultációsorozatra került sor az érdekeltek teljes körének a bevonásával a természetvédő szervezetektől a magánszektorbeli szereplőkig terjedően, az üzleti tevékenységüket idegen fajokra építő kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) képviselő szervezeteket is beleértve. 2008-ban nyílt internetes konzultáció került meghirdetésre, amelyet 2012-ben egy újabb követett. 2008-ban létrejött egy, a bizottsági szolgálatok, a tagállamok, az érdekeltek és a tudományos közösség képviselőiből álló munkacsoport, amely egy vitaanyagban összegezte a központi kérdésekre vonatkozó legújabb információkat és véleményeket¹. 2010–2011-ben a munkacsoport ismét összeült, és három munkacsoportra oszlott, amelyek kidolgozták a megelőzésre, a korai riasztásra és gyors reagálásra, valamint a már megtelepedett fajok féken tartására vonatkozó lehetséges szakpolitikai alternatívákat. A folyamatot az érdekelt felekkel tartott konzultációs ülés zárta 2010 szeptemberében.

A Bizottság idegenhonos özőnfajokkal kapcsolatban végzett munkáját külső tanulmányok és kutatások is támogatták². A hatásvizsgálatban bemutatott valamennyi elemzés tudományosan megalapozott, többnyire lektorált tudományos publikációkból származó adatokon alapult. A kárkölségekre, a fajok elterjedésére és a meglévő intézkedések költségeire vonatkozó információkat a tagállamok szolgáltatták vagy ellenőrizték. Külön erőfeszítéseket tettünk a témában érintett érdekeltekkel, köztük az idegenhonos özőnfajok problémájának a kezelését célzó intézkedések bevezetése által esetleg kedvezőtlenül érintett ágazatokkal való közvetlen kapcsolatfelvétellel. Végezetül, az elemzéshez az idegenhonos özőnfajok témakörében leginkább jártas, az Unión belül és kívül fellelhető nemzetközi szakértők véleményét is felhasználtuk.

Hatásvizsgálat

Különböféle lehetőségeket dolgoztunk ki az idegenhonos özőnfajok problémájának a kezelésére, amelyek különböző szintű megoldásokat kínálnak az azonosított probléma egyes összetevőire vonatkozóan.

¹ http://www.acceptance.ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/docs/ias_discussion_paper.pdf.

² Valamennyi tanulmány elérhető a http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm címen.

A konzultáció során kapott visszajelzéseket figyelembe véve a probléma elemzése alapján megfogalmazott operatív célok mindegyikénél több megoldási és beavatkozási szintet határoztunk meg, amelyekhez a választott jogalkotási aktustól függően különböző allehetőségek tartoznak. A vizsgálat első lépésében kizártuk a megvalósíthatatlannak vagy a többenél kevésbé hatékonnak talált allehetőségeket. Valamennyi meghatározott lehetőség esetében szisztematikusan megvizsgáltuk az operatív célok mindegyikét, és megfogalmaztuk az idegenhonos özőnfajok kezelésére javasolt gyakorlati intézkedéseket.

A status quo fenntartását jelentő alapelehetőség (0. lehetőség) mellett a következő lehetőségek léteznek:

1. lehetőség — Az együttműködés fokozása és az önkéntes fellépés támogatása: Ez a lehetőség iránymutatások, ágazati magatartási kódexek, valamint egyéb tudatosító és felvilágosító kampányok kidolgozását foglalná magában. Ösztönözné továbbá a tagállamok közötti együttműködést a korai riasztást és gyors reagálást biztosító rendszer kidolgozása terén. A Bizottság kommunikációs kampányokkal támogathatná az e területen már folyamatban lévő kezdeményezéseket.

2.1. lehetőség — Alap jogalkotási aktus: Ez a lehetőség bizonyos, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok jegyzékében szereplő idegenhonos özőnfajok behozatalára, tartására, értékesítésére, vásárlására és cseréjére vonatkozó tilalmak bevezetésével kapcsolatos jogi kötelezettségek sorozatát foglalná magában. További kötelezettségek kerülnének meghatározásra az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok környezetbe történő kibocsátásával, az Unió számára veszélyt jelentő újabb idegenhonos özőnfajok megtelepedésére való gyors reagálással, valamint az Unió számára veszélyt jelentő, széles körben elterjedt idegenhonos özőnfajok féken tartásával kapcsolatban.

2.2. lehetőség — Alap jogalkotási aktus + a tagállam számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok környezetbe történő kibocsátásának engedélyhez kötése: Ennél a lehetőségnél az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok jegyzéke a tagállam számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok környezetbe történő kibocsátásának engedélyhez kötésével egészülne ki.

2.3. lehetőség — Alap jogalkotási aktus + az idegenhonos fajok környezetbe történő kibocsátásának szigorú általános tilalma, kivéve, ha biztonságosnak találják azokat: Ennél a lehetőségnél az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok jegyzéke kiegészülne mindazon fajok környezetbe történő kibocsátásának a tilalmával, amelyek nem szerepelnek a kibocsátásra engedélyezett idegenhonos fajok uniós jegyzékében.

2.4. lehetőség — Alap jogalkotási aktus + az újonnan megtelepedő, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok gyors kiirtására vonatkozó kötelezettség: Ennél a lehetőségnél a tagállamoknak nem lenne választási lehetőségük abban az esetben, ha gyors reagálás szükséges, mivel köteleességük lenne az újonnan megtelepedő, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok gyors kiirtása és az információk megosztása. A Bizottság jóváhagyása esetén eltérések lehetségesek.

A fenntartott 2.4. lehetőség képezi e javaslat alapját.

3. A JAVASLAT JOGIELEMEI

Jogalap

E javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 192. cikkének (1) bekezdése, amely a környezet minőségének megőrzésével, védelmével és javításával, az

emberi egészség védelmével, a természeti erőforrások körültekintő és ésszerű hasznosításával, valamint a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére irányuló intézkedések ösztönzésével kapcsolatos uniós célkitűzések teljesítéséről rendelkezik.

Szubszidiaritás

Az idegenhonos özőnfajok okozta problémák súlyosbodása és határokon átnyúló jellege miatt Uniós szintű fellépés szükséges. Uniós szintű beavatkozás hiányában a tagállamok olyan intézkedéseket fogadnak el, amelyek csak nemzeti szinten kezelik a problémát. Erőforrásokat és energiát fordítanak a káros idegenhonos özőnfajok kiirtására, de erőfeszítéseik sikerét alááshatja az, ha egy szomszédos tagállam, ahol az érintett fajok ugyancsak jelen vannak, nem lép fel azok ellen. Ugyancsak hiányzik egy összehangolt Uniós keret, amely biztosítaná, hogy amint valamely idegenhonos özőnfaj első alkalommal bejut az Unióba, a tagállamok haladéktalanul intézkedéseket hozzanak a többi, még nem érintett tagállam javára. Figyelembe kell venni továbbá a belső piac – és az áruk szabad áramlása – védelmét. Az összehangolt megközelítés megszüntetné a jogi bizonytalanságot, és egyenlő feltételeket teremtene az idegenhonos fajokat alkalmazó vagy azokkal kereskedő ágazatok számára, miközben elkerülhető lenne a belső piacnak a tagállamok idegenhonos özőnfajok értékesítésére vonatkozó eltérő korlátozásai miatti széttagolódása.

A jelenlegi erőfeszítések rendkívül töredékesek, következtelenek, és jelentős szakpolitikai hiányosságokat hagynak maguk után. Ez a hatékonyság hiányához vezet, és nem oldja meg az idegenhonos özőnfajok problémáját. A szubszidiaritás elvével összhangban ötvözni kell az uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű intézkedéseket. Ugyanakkor az uniós szintű koherens megközelítés fokozza az intézkedések hatékonyságát.

Irányadó elvek

Az e javaslatban indítványozott intézkedések a következő irányadó elveken alapulnak:

Rangsorolás — Az EU-ban több mint 12 000 idegenhonos faj található, amelyek 10–15 %-a okoz kárt (ami 1200–1800 idegenhonos özőnfajt jelent), és folyamatosan újabbak érkeznek. Nagyon is helye van egy rangsoroláson alapuló, arányos megközelítésnek, amely a meglévő erőfeszítésekre épít, és növeli a jelenlegi fellépés hatékonyságát és eredményességét.

Elmozdulás a megelőzés felé – Nemzetközileg elismert, hogy az idegenhonos özőnfajok jelentette problémák elkerülésének legeredményesebb módja a megelőzés. A megelőzésre összpontosító intézkedéseket egy hatásos korai riasztó rendszernek kell kiegészítenie, amely lehetővé teszi a megelőző intézkedésekkel nem elhárítható fajok elleni azonnali fellépést.

A meglévő rendszerek továbbfejlesztése – Az Unióban már eddig is értékes munka folyt mind nemzeti, mind uniós szinten. E javaslat célja, hogy maximalizálja a rendszer hatékonyságát, és teljes mértékben kihasználja mindazt, ami már rendelkezésre áll.

Fokozatos megközelítés – A tagállamok jogbiztonságot és bizonyosságot igényelnek a tőlük elvárt intézkedések mértékét és költségeit illetően. Ezért ez a javaslat azt indítványozza, hogy az idegenhonos özőnfajok rangsorolása nagyon szigorú jegyzékbe vételi szempontokon alapuljon, és az elsődleges fontosságú fajok maximális száma kezdetben az Európában előforduló mintegy 1500 idegenhonos özőnfaj rangsorát vezető 3 %-ra korlátozódjon. Ezenkívül egy felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezés lehetővé tenné a rendszer fokozatos továbbfejlesztését a szerzett tapasztalatok alapján. Az EU számára veszélyt jelentő fajok jegyzékének a bővítése csak e felülvizsgálatot követően lenne lehetséges.

A javaslat felépítése

I. fejezet — Általános rendelkezések. Ez a rész határozza meg a javaslat tárgyát, hatályát és az alapvető kötelezettségeket. Ismerteti továbbá az Unió számára veszélyt jelentő

idegenhonos özönfajok rangsorolására szolgáló eszközöket, amelyek lehetővé teszik az uniós erőforrások kockázatok és tudományos bizonyítékok alapján történő rangsorolását.

II. fejezet — Megelőzés. Ez a rész határozza meg az idegenhonos özönfajok Unióba történő betelepítésének, valamint a környezetbe történő betelepítésének és kibocsátásának a megelőzéséhez szükséges intézkedéseket.

III. fejezet — Korai észlelés és gyors kiirtás. Ez a rész határozza meg azokat az eszközöket, amelyek lehetővé teszik az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfajok korai észlelését a környezetben és az Unió határain, valamint ismerteti az idegenhonos özönfajok észlelése esetén alkalmazandó intézkedéseket.

IV. fejezet — A széles körben elterjedt idegenhonos özönfajok féken tartása. Ez a rész határozza meg azokat a kötelezettségeket, amelyek előírását az Unióban már jelen lévő, illetve a megelőző és a korai észlelésre irányuló intézkedések ellenére újonnan betelepedett és széles körben elterjedt, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfajok féken tartása szükségessé teszi.

V. fejezet — Záró rendelkezések. Ez a rész határozza meg a javasolt intézkedések végrehajtásának, alkalmazásának és felülvizsgálatának biztosításához szükséges jelentéstételi kötelezettségeket és jogi eszközöket.

4. KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSOK

Mindössze korlátozott pénzügyi hatás várható, amelynek finanszírozása a 2014–2020-as időszakra szóló többéves pénzügyi keret 5. fejezetében a 22. cikk szerinti bizottság számára juttatott összegből történik. Lásd a csatolt pénzügyi kimutatást.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az idegenhonos özönfajok betelepítésének és elterjedésének a megelőzéséről és féken tartásáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamentek számára való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére³

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁴,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az idegenhonos fajok új helyeken történő megjelenése – legyen szó akár állatokról, növényekről, gombákról vagy mikroorganizmusokról – nem mindig ad okot aggodalomra. Az idegenhonos fajoknak azonban egy jelentős része özönfajjá válhat, és komoly hátrányos hatást gyakorolhat a biológiai sokféleségre és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra, valamint egyéb gazdasági és társadalmi hatásokat fejthet ki, amit meg kell előzni. Az Unióban és más európai országokban mintegy 12 000 idegenhonos faj található a környezetben, amelyek között megközelítőleg 10–15 %-ra tehető az özönfajok aránya.
- (2) Az idegenhonos özönfajok az egyik legfontosabb veszélyforrást jelentik a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások vonatkozásában, különösen az olyan földrajzilag és evolúciós szempontból elszigetelt ökológiai rendszerekben, mint amilyenek a kis szigetek, és a bővülő globális kereskedelem, a közlekedés, az idegenforgalom és az éghajlatváltozás következtében tovább nőhetnek az ilyen fajok okozta kockázatok.
- (3) Az idegenhonos özönfajok különféle módokon veszélyeztethetik a biológiai sokféleséget és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat, így például az élőhely, a ragadozás és a verseny megváltoztatása, betegségek terjesztése, a honos fajok előfordulási területük jelentős hányadáról való kiszorítása, valamint a

³ HL-hivatkozás

⁴ HL-hivatkozás

kereszteződés során okozott genetikai hatások révén súlyos nemkívánatos hatást gyakorolhatnak a honos fajokra, illetve az ökológiai rendszer szerkezetére és működésére. Az idegenhonos özőnfajok az emberi egészségre és a gazdaságra is komoly negatív hatással lehetnek. A biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások, az emberi egészség vagy a gazdaság szempontjából csak az élő példányok, illetve azok szaporodásra képes részei jelentenek veszélyt.

- (4) A 93/626/EGK tanácsi határozatban⁵ jóváhagyott, a biológiai sokféleségről szóló egyezmény részes feleként az Unió köteles betartani az egyezmény 8. cikkének h) bekezdésében foglalt rendelkezést, amely szerint minden fél, amennyire csak lehetséges és megfelelő, „az ökológiai rendszereket, élőhelyeket vagy fajokat veszélyeztető idegen fajok betelepítését megelőzi, vagy ellenőrzi, illetőleg megsemmisíti azokat”.
- (5) A 82/72/EGK tanácsi határozatban⁶ jóváhagyott, az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről szóló egyezmény (a Berni Egyezmény) részes feleként az Unió vállalta, hogy megfelelő intézkedésekkel biztosítja a vadon élő növény- és állatfajok természetes élőhelyeinek a védelmét.
- (6) A vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁷, a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv⁸, a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2008. június 17-i 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv)⁹ és a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁰ célkitűzései elérésének a támogatása érdekében indokolt, hogy e rendelet elsődleges célja az idegenhonos özőnfajok biológiai sokféleségre és ökoszisztéma-szolgáltatásokra gyakorolt hátrányos hatásainak a megelőzése, minimalizálása és mérséklése, valamint az általuk okozott gazdasági és társadalmi hatások csökkentése legyen.
- (7) Egyes fajok a környezeti változásokra reagálva természetes módon vándorolnak. Ezért indokolt, hogy ezek új környezetükben ne minősüljenek idegenhonos fajoknak, és ne tartozzanak az idegenhonos özőnfajokra vonatkozó új szabályok hatálya alá.
- (8) Uniós szinten az állategészségügyről szóló új európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslat¹¹ már tartalmaz az állatbetegségekre vonatkozó rendelkezéseket, a károsítókkal szembeni védelmi intézkedésekről szóló új

⁵ HL L 309., 1993.12.13., 1. o.

⁶ HL L 38., 1982.2.10., 1. o.

⁷ HL L 20., 2010.1.26., 7. o.

⁸ HL L 206., 1992.7.22., 7. o.

⁹ HL L 164., 2008.6.25., 19. o.

¹⁰ HL L 327., 2000.12.22., 1. o.

¹¹ COM(2013) 260 final

európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslat¹² megfogalmazza a növénykárosítókra vonatkozó szabályokat, a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK irányelv¹³ pedig meghatározza a géntechnológiával módosított szervezetekre alkalmazandó rendszert. Ezért az idegenhonos özőnfajokra vonatkozó új szabályoknak illeszkedniük kell ezekhez az uniós jogi aktusokhoz, nem pedig átfedéseket teremteniük, vagyis nem vonatkozhatnak olyan szervezetekre, amelyeket az említett jogi aktusok már szabályoznak.

- (9) Az idegen és nem honos fajoknak az akvakultúrában történő alkalmazásáról szóló, 2007. június 11-i 708/2007/EK tanácsi rendelet¹⁴, a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló, 2012. május 22-i 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁵ és a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁶ szabályokat fogalmaz meg bizonyos idegenhonos fajok meghatározott célokra történő felhasználásának az engedélyezésére vonatkozóan. E rendszerek keretében bizonyos fajok felhasználása már az új szabályok hatálybalépésének az időpontjában is megengedett, mivel ezek nem jelentenek elfogadhatatlan mértékű kockázatot a környezetre, az emberi egészségre és a gazdaságra vonatkozóan. A jogi keret koherenciájának biztosítása érdekében ezeket a fajokat ki kell vonni az új szabályok hatálya alól.
- (10) Mivel számos idegenhonos özőnfaj létezik, elsőbbséget kell biztosítani azon idegenhonos özőnfajok szabályozásának, amelyek Unió számára veszélyesnek minősülnek. Ezért össze kell állítani az Unió számára veszélyesnek tekintett idegenhonos özőnfajok jegyzékét. Egy idegenhonos faj akkor tekintendő az Unió számára veszélyesnek, ha az érintett tagállamokban általa okozott kár jelentősége indokolja olyan célzott intézkedések elfogadását, amelyek hatálya az Unió egészére kiterjed, azokat a tagállamokat is beleértve, amelyek még nem érintettek, még abban az esetben is, ha nem is valószínű, hogy érintettek lesznek. Annak érdekében, hogy az Unió számára veszélyesnek tekintett idegenhonos özőnfajok részhalmaza arányos maradjon, a jegyzék kidolgozása során fokozatos megközelítést kell alkalmazni, amelynek keretében az Unió számára veszélyt jelentő fajok maximális számát az Európában előforduló mintegy 1500 idegenhonos özőnfaj rangsorát vezető 3 %-ra kell korlátozni, és azokra a fajokra kell összpontosítani, amelyek jelentős gazdasági kárt okoznak, vagy okozhatnak nagy valószínűséggel, a biológiai sokféleség csökkenéséből származó gazdasági kárt is beleértve.

¹² COM(2013) 267 final

¹³ HL L 106., 2001.4.17., 1. o.

¹⁴ HL L 168., 2007.6.28., 1. o.

¹⁵ HL L 167., 2012.6.27., 1. o.

¹⁶ HL L 309., 2009.11.24., 1. o.

- (11) Az új szabályok alkalmazásának központi eszközét képezik azok a szempontok, amelyek alapján az Unió számára veszélyt jelentőnek tekintett idegenhonos özőnfajok jegyzéke összeállításra kerül. A Bizottság minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy az e jogszabály hatálybalépését követő egy éven belül a bizottság elé terjesszen egy javaslatot az említett szempontok alapján összeállított jegyzékre vonatkozóan. A szempontok között szerepelnie kell a Kereskedelmi Világszervezet keretében kötött, a fajokra vonatkozó kereskedelmi korlátozások bevezetéséről szóló megállapodások értelmében alkalmazandó rendelkezések alapján készült kockázatértékelésnek.
- (12) A Kereskedelmi Világszervezet által meghatározott szabályoknak való megfelelés és az új szabályok koherens alkalmazásának biztosítása érdekében ki kell dolgozni a kockázatértékelés egységes szempontjait. E szempontok kidolgozása során adott esetben fel kell használni a meglévő nemzeti és nemzetközi standardokat, és figyelembe kell venni a fajok jellemzőinek különböző összetevőit, az Unióba való bejutás kockázatát és módjait, a fajok gazdaságra, társadalomra és biológiai sokféleségre gyakorolt negatív hatásait, az alkalmazási módok lehetséges előnyeit és a kockázatok mérséklésének költségeit a negatív hatásokhoz viszonyítva, valamint a környezetnek, a gazdaságnak és a társadalomnak okozott károkkal kapcsolatban Uniós szinten felmerülő költségek számszerűsített előrejelzését, amely bemutatja a kockázat jelentőségét az Unió számára, és bizonyítja a további fellépés indokoltságát. Annak érdekében, hogy a rendszer fokozatosan továbbfejleszthető legyen, és a szerzett tapasztalatokra építeni lehessen, az általános megközelítést öt év elteltével értékelni kell.
- (13) Egyes, a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet B. mellékletében¹⁷ szereplő, idegenhonos özőnfajokhoz tartozó állatok Unióba való behozatala elismerten invazív jellegük miatt tilos, mivel az Unióban történő megtelepedésük negatív hatást gyakorolna a honos fajokra. Ezek a fajok a következők: *Callosciurus erythraeus*, *Sciurus carolinensis*, *Oxyura jamaicensis*, *Lithobates (Rana) catesbeianus*, *Sciurus niger*, *Chrysemys picta*, *Trachemys scripta elegans*. Az idegenhonos özőnfajokra vonatkozó koherens jogi keret és egységes uniós szintű szabályok biztosítása érdekében ezeket az invazív idegenhonos állatfajokat elsődleges fontosságúnak kell tekinteni az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok jegyzékének az összeállítása során.
- (14) Az utólagos reagálással szemben előnyben kell részesíteni a környezetvédelmi szempontból általában kívánatosabb és költséghatékonyabb megoldást jelentő megelőzést, és gondoskodni kell az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok jegyzékének a folyamatos felülvizsgálatáról és naprakész állapotban tartásáról, mivel állandóan újabb és újabb fajok telepedhetnek be az Unióba, miközben a már jelen lévő idegen fajok elterjedtsége és előfordulási területe nő.
- (15) Egyes fajok az Unióban özőnfajként viselkedhetnek, miközben az Unió legkülső régióiban honosak, és ennek a fordítottja is előfordulhat. A Bizottság „A legkülső

¹⁷

HL L 61., 1997.3.3., 1. o.

régiók: előny Európa számára” című közleményében¹⁸ megállapításra került, hogy a legkülső régiók jelentős biológiai sokfélesége szükségessé teszi e régiókban az idegenhonos özőnfajok jelenlétének a megelőzésére és féken tartására irányuló intézkedések kidolgozását és végrehajtását az Európai Unió működéséről szóló szerződésben meghatározottak szerint, figyelembe véve a Saint-Barthélemy sziget Európai Unióval kapcsolatos jogállásának módosításáról szóló, 2010. október 29-i 2010/718/EU¹⁹ és a Mayotte Európai Unióval kapcsolatos jogállásának módosításáról szóló, 2012. július 11-i 2012/419/EU²⁰ európai tanácsi határozatot. Ezért az új szabályozás rendelkezései közül az Unió számára veszélyt jelentő, ám e régiókban honos idegenhonos özőnfajokra vonatkozó rendelkezések az Unió legkülső régióiban nem alkalmazandók. Ezenfelül e régiók biológiai sokféleségének megfelelő védelme érdekében az érintett tagállamoknak az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok jegyzékének a kiegészítéseként össze kell állítaniuk az idegenhonos özőnfajok legkülső régióikra vonatkozó egyedi jegyzékeit, és ezekre is alkalmazniuk kell az új szabályokat.

- (16) Az idegenhonos özőnfajokkal kapcsolatos kockázatok és problémák az Unió egészét érintő, határokon átnyúló kihívást jelentenek. Ezért az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok Unióba történő szándékos behozatalára, szaporítására, nevelésére, szállítására, beszerzésére, értékesítésére, alkalmazására, kereskedelmére, tartására és környezetbe történő kibocsátására vonatkozó uniós szintű tilalmak bevezetése elengedhetetlen ahhoz, hogy az Unióban mindenütt következetesen lehessen fellépni a belső piac torzulásainak az elkerülése érdekében, és megelőzhető legyen az, hogy az egyik tagállam fellépésének a sikerét aláássa egy másik tagállam fellépésének a hiánya.
- (17) A tudományos kutatási és ex situ megőrzési tevékenységek lehetővé tétele érdekében egyedi szabályokat kell kidolgozni azokra az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajokra vonatkozóan, amelyek ilyen tevékenységek tárgyát képezik. Ezeket a tevékenységeket zárt létesítményekben kell végezni, ahol a szervezeteket zártan kell tartani, és az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok kiszabadulásának vagy jogellenes kiengedésének az elkerüléséhez szükséges valamennyi intézkedést meg kell tenni.
- (18) Előfordulhatnak olyan esetek, amikor olyan idegenhonos faj jelenik meg az Unió határainál vagy kerül észlelésre az Unió területén, amely Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajként való elismerése még nem történt meg. Ezért a tagállamoknak lehetőséget kell nyújtani arra, hogy a rendelkezésre álló tudományos bizonyítékok alapján bizonyos vészhelyzeti intézkedéseket léptethessenek életbe. A vészhelyzeti intézkedéseknek lehetővé kell tenniük, hogy miközben a tagállamok a Kereskedelmi Világszervezet rendelkezéseivel összhangban, és különösen azzal a céllal, hogy az érintett fajt az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajként elismertessék, a tényleges kockázatokat értékelik, azonnal felléphessenek mindazon fajok ellen, amelyek betelepítése,

¹⁸ COM(2008) 642 végleges.

¹⁹ HL L 325., 2010.12.9., 4. o.

²⁰ HL L 204., 2012.7.31., 131. o.

megtelepedése és elterjedése kockázatot jelenthet az adott országban. A tagállami vészhelyzeti intézkedések mellett lehetőséget kell biztosítani az uniós szintű vészhelyzeti intézkedések elfogadására a Kereskedelmi Világszervezettel kötött megállapodások rendelkezéseinek való megfelelés érdekében. Az uniós szintű vészhelyzeti intézkedések egy olyan mechanizmust biztosítanak az Uniónak, amely az újabb idegenhonos özőnfajok bejutásának fennálló vagy közelgő veszélye esetén az elővigyázatosság elvével összhangban álló gyors intézkedést tenne lehetővé.

- (19) A tagállamoknak lehetőséget kell nyújtani arra, hogy az idegenhonos özőnfajok elleni szigorúbb intézkedéseket fogadjanak el, és hogy az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok jegyzékében nem szereplő bármely fajjal szemben proaktívan lépjenek fel. A jegyzékben nem szereplő fajokra vonatkozó proaktívabb szemlélet elfogadása érdekében ezért engedélyhez kell kötni az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok jegyzékében nem szereplő mindazon idegenhonos özőnfajok környezetbe történő kibocsátását, amelyek esetében a tagállam bizonyítékot szerzett a számára jelentett kockázatra vonatkozóan. Ebben az összefüggésben a tagállamoknak figyelembe kell venniük az idegenhonos fajok akvakultúrában történő alkalmazásának engedélyezésére vonatkozóan a 708/2007/EK rendeletben lefektetett részletes szabályokat.
- (20) Az idegenhonos özőnfajok jelentős hányadát szándékolatlanul hurcolják be az Unióba. Ezért döntő fontosságú a szándékolatlan behurcolás útvonalainak a szabályozása. Mivel ezen a területen viszonylag korlátozott tapasztalatok állnak rendelkezésre, fokozatosan kell fellépni. A beavatkozásnak részben a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet által a hajók biológiai szennyeződésének a kezelésére és ellenőrzésére vonatkozóan elfogadott iránymutatásban szereplőhöz hasonló önkéntes, részben kötelező intézkedéseket kell magában foglalnia, és az Unió, illetve a tagállamok bizonyos útvonalakkal kapcsolatban szerzett tapasztalataira, többek között a hajók ballasztvizének és az üledékeknek a kezelésére és ellenőrzésére vonatkozó nemzetközi egyezmény alapján hozott intézkedésekre kell épülnie.
- (21) Annak érdekében, hogy megfelelő tudásalapot lehessen teremteni az idegenhonos özőnfajok okozta problémák kezeléséhez, a tagállamoknak e fajokra irányuló kutatási, nyomon követési és felügyeleti tevékenységeket kell végezniük. Az újonnan betelepülő idegenhonos özőnfajok korai észlelésére és a már megtelepedett fajok eloszlásának meghatározására a legmegfelelőbb eszköz a felügyeleti rendszerek működtetése, amelynek célzott és általános vizsgálatokra, valamint a különféle szektorok és érdekelt felek, többek között a helyi közösségek bevonására kell épülnie. A felügyeleti rendszerek működtetése az Unióban bárhol megjelenő új idegenhonos özőnfajok állandó figyelemmel kísérését is magában foglalja. A hatékonyság és gazdaságosság érdekében az uniós jogszabályok által korábban létrehozott, már meglévő határellenőrzési, felügyeleti és nyomon követési rendszereket kell alkalmazni, különös tekintettel a 2009/147/EK, a 92/43/EGK, a 2008/56/EK és a 2000/60/EK irányelvben meghatározottakra.

- (22) Az idegenhonos özőnfajok szándékos betelepítésének megelőzése érdekében az állatokat és növényeket hatósági ellenőrzések alá kell vonni. Az élő állatokat és a növényeket a tagállamok által [a hatósági ellenőrzésekről szóló] XXX/XXXX/EU rendeletnek [(COM(2013)265)] megfelelően kijelölt határállomásokon kell beléptetni az Unióba. A hatékonyság növelése érdekében és a párhuzamos határellenőrzési rendszerek létrehozásának az elkerülése végett az első belépés helye szerinti határállomáson kell ellenőrizni, hogy az érintett faj az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajnak tekintendő-e. [A hatósági ellenőrzésekről szóló] XXX/XXXX/EU rendelet [(COM(2013)265)] hatálya alá nem tartozó vagy a határállomáson végzett hatósági ellenőrzés alól mentesülő állatok és növények közösségi vámterületre való beléptetésére, majd ellenőrzésére más határállomásokon kerül sor.
- (23) Az idegenhonos özőnfajok betelepítést követő megtelepedésének és elterjedésének a megelőzése érdekében döntő fontosságú a korai észlelés és a kiirtásra irányuló gyors intézkedés. A legeredményesebb és leginkább költséghatékony válaszlépés általában a populáció mielőbbi felszámolása addig, amíg a példányok száma még korlátozott. Ha ez nem megoldható, vagy a kiirtás hosszú távon túl költséges lenne az elérhető környezeti, gazdasági és társadalmi előnyökhöz viszonyítva, az alkalmazott intézkedéseknek a visszaszorításra és a populáció szabályozására kell irányulniuk.
- (24) Egyes idegenhonos özőnfajok kiirtása és féken tartása – jóllehet szükséges – még a rendelkezésre álló legkíméletesebb módszerek alkalmazása esetén is fájdalmat, szorongást, félelmet és a szenvedés egyéb formáit okozhatja az állatoknak. Ezért az idegenhonos özőnfajok populációinak kiirtásában, szabályozásában vagy visszaszorításában részt vevő tagállamoknak és szereplőknek a szükséges intézkedések megtételével törekedniük kell arra, hogy a folyamat során a lehető legkevesebb fájdalmat, szorongást, félelmet vagy másfajta szenvedést okozzanak az állatoknak, a lehetőségekhez mérten figyelembe véve az e téren követendő gyakorlatot, például az Állat-egészségügyi Világszervezet (OIE) által az állatjólétre vonatkozóan kidolgozott irányadó elveket.
- (25) Az idegenhonos özőnfajok általában károsítják az ökológiai rendszereket és csökkentik azok ellenálló képességét. Ezért helyreállító intézkedésekre van szükség az ökológiai rendszerek inváziókkal szembeni ellenálló képességének a megerősítése, az okozott kár helyreállítása, valamint a fajok és élőhelyeik védettségi állapotának a 2009/147/EK irányelv 4. cikkével és a 92/43/EGK irányelv 6. cikkével összhangban történő javítása, a szárazföldi felszíni vizek, az átmeneti vizek, a parti tengervizek és a felszín alatti vizek ökológiai állapotának a 2000/60/EK irányelv 11. cikke szerinti javítása, valamint a tengervizek környezeti állapotának a 2008/56/EK irányelv 13. cikkével összhangban történő javítása érdekében.
- (26) Az idegenhonos özőnfajok elleni küzdelmet szolgáló rendszernek egy központosított információs rendszerre kell épülnie, amely összegzi az Unióban található idegenhonos fajokkal kapcsolatban rendelkezésre álló információkat, és hozzáférést biztosít a fajok előfordulására, elterjedtségére, ökológiájára, valamint

- özönfajjá válására vonatkozó, továbbá a szakpolitikai és a féken tartással kapcsolatos döntések alátámasztásához szükséges egyéb információkhoz.
- (27) A környezettel kapcsolatos egyes tervek és programok kidolgozásánál a nyilvánosság részvételéről szóló, 2003. május 26-i 2003/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²¹ meghatározza a környezettel kapcsolatos döntéseket megelőzően a nyilvánossággal folytatandó konzultáció kereteit. A nyilvánosság hathatós közreműködése az idegenhonos özönfajok elleni fellépés meghatározásában lehetővé tenné a nyilvánosság e döntések meghozatala szempontjából fontos véleményének és aggályainak a kifejezését és döntéshozók általi figyelembevételét, ami fokozná a döntéshozási folyamat számonkérhetőségét és átláthatóságát, valamint a nyilvánosság környezettudatosságát és a meghozott döntések támogatottságát.
- (28) E rendelet egységes alkalmazási feltételeinek a biztosítása érdekében a Bizottságot végrehajtási hatáskörrel kell felruházni az idegenhonos özönfajok jegyzékének az elfogadását és naprakész állapotban tartását, a gyors kiirtás kötelezettségétől való eltérés engedélyezését, valamint az uniós vészhelyzeti intézkedések elfogadását illetően. E hatáskört a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek a megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek²² megfelelően kell gyakorolni.
- (29) A környezetvédelem területén születő legújabb tudományos fejlemények figyelembevétele érdekében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően felhatalmazást kell adni a Bizottság részére, hogy jogi aktusokat fogadjon el az idegenhonos özönfajok életképes populáció alkotására és terjedésére való képességének megállapítására szolgáló módszer, valamint a kockázatértékelések kidolgozása során egységesen alkalmazandó elemek meghatározására vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, a szakértői szintű konzultációkat is beleértve. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítése és kidolgozása során a Bizottságnak gondoskodnia kell a megfelelő dokumentumok egyidejűleg, kellő időben és megfelelő módon történő eljuttatásáról az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz.
- (30) Az e rendeletnek való megfelelés biztosítása érdekében fontos, hogy a tagállamok jogsértés esetén visszatartó erejű, hatékony és arányos szankciókat alkalmazzanak, figyelembe véve a jogsértés természetét és súlyosságát.
- (31) Annak érdekében, hogy az Unió számára veszélyt jelentő fajok jegyzékében szereplő fajokhoz tartozó, kedvtelésből tartott állatokat nem kereskedelmi céllal tartó tulajdonosok állataikat azok természetes haláláig továbbra is megtarthassák, átmeneti intézkedéseket kell elfogadni azzal a feltétellel, hogy mindent meg kell

²¹ HL L 156., 2003.6.25., 17. o.

²² HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

tenni az ilyen állatok elszabadulásának vagy szaporodásának az elkerülése érdekében.

- (32) Indokolt, hogy azoknak az üzleti szereplőknek, akiknek az új szabályok hatálybalépésekor jogos elvárása lehet, például a 708/2007/EK rendeletnek megfelelő engedély alapján, hogy az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfaj alkotta készleteiket felhasználják, két év álljon a rendelkezésükre ahhoz, hogy a birtokukban lévő példányokat leöljék, eladják vagy átadják kutatási vagy ex situ megőrzési tevékenységet folytató létesítmények számára.
- (33) Mivel a javasolt fellépés céljait – nevezetesen az idegenhonos özőnfajok elhárítását és fűken tartását – az egyes tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért e célok az intézkedések nagyságrendje és hatásai miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Összhangban az említett cikkben meghatározott arányosság elvével, e rendelet nem haladja meg a célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET **ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK**

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet szabályokat állapít meg az idegenhonos özőnfajok szándékos és szándékolatlan betelepítése és terjedése által a biológiai sokféleségre és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra gyakorolt hátrányos hatások megelőzése, minimalizálása és mérséklése érdekében.

2. cikk

Hatály

- (1) Ez a rendelet az Unióban előforduló valamennyi, a 3. cikk (2) bekezdésében meghatározott idegenhonos özőnfajra vonatkozik.
- (2) Ez a rendelet nem vonatkozik a következőkre:
- a) a természetes előfordulási területüket emberi beavatkozás nélkül, az ökológiai feltételek változására vagy az éghajlatváltozásra reagálva változtató fajok;
 - b) a 2001/18/EK irányelv 2. bekezdésében meghatározott, géntechnológiával módosított szervezetek;
 - c) a(z) XXX/XXXX/EU rendelet [állat-egészségügyi rendelet – (COM(2013) 260 végleges)] 4. cikke (1) bekezdésének 14. pontjában meghatározott, szabályozott állatbetegségek;

- d) a [növényegészségügyről szóló] XXX/XXXX/EU rendelet [(COM(2013) 267 végleges)] 5. cikkének (2) bekezdése vagy 32. cikkének (3) bekezdése szerinti jegyzékben szereplő vagy az említett rendelet 29. cikkének (1) bekezdése szerinti intézkedések hatálya alá tartozó károsítók;
- e) a 708/2007/EK rendelet IV. mellékletében felsorolt fajok;
- f) a már engedélyezett vagy az 1107/2009/EK rendelet szerinti, folyamatban lévő értékelés alatt álló növényvédő szerekben való felhasználás céljára gyártott vagy importált mikroorganizmusok;
- g) a már engedélyezett vagy az 528/2012/EU rendelet alapján az Unió piacára történő bevezetés alatt álló biocid termékekben való felhasználás céljára gyártott vagy importált mikroorganizmusok.

3. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „idegenhonos faj”: a korábbi vagy jelenlegi természetes előfordulási területén kívüli területre betelepített bármely állat-, növény-, gomba- vagy mikroorganizmus faj, alfaj vagy alacsonyabb taxon élő példányai, beleértve az ilyen fajokhoz tartozó példányok részeit, ivarsejtjeit, magjait, petéit vagy szaporítóképleteit, valamint a túlélésre és a későbbi szaporodásra képes keresztezett vagy nemesített fajtákat is;
2. „idegenhonos özőnfaj”: olyan idegenhonos faj, amelynek betelepítése vagy elterjedése a kockázatértékelés szerint veszélyezteti a biológiai sokféleséget és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat, továbbá negatív hatással lehet az emberi egészségre vagy a gazdaságra;
3. „az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfaj”: olyan idegenhonos özőnfaj, amelynek negatív hatása a 4. cikk (2) bekezdése alapján összehangolt, uniós szintű fellépést tesz szükségessé;
4. „biológiai sokféleség”: a különféle, többek között szárazföldi, tengeri és más vízi ökológiai rendszerekben élő szervezetek és az azokat magukban foglaló komplex ökológiai rendszerek változatossága, ideértve a fajon belüli, valamint a fajok és az ökológiai rendszerek közötti sokféleséget is;
5. „ökoszisztéma-szolgáltatások”: az ökológiai rendszerek közvetlen és közvetett hozzájárulása az emberi jóléthez;
6. „betelepítés”: egy faj korábbi vagy jelenlegi természetes előfordulási helyén kívülre kerülése emberi beavatkozás következtében;
7. „kutatás”: új ismeretek szerzése vagy új termékek kifejlesztése céljából, szabályozott körülmények között végzett leíró vagy kísérleti tevékenység, az idegenhonos özőnfajok invazív tulajdonságtól eltérő genetikai jellemzőinek meghatározására, jellemzésére és elkülönítésére irányuló kezdeti szakaszokat is

ideértve, amennyiben azok nélkülözhetetlenek a vizsgált jellemzőkkel rendelkező nem invazív fajok kinemesítéséhez;

8. „zárt tartás”: szervezetek olyan zárt létesítményekben való tartása, ahonnan azok nem szabadulhatnak ki vagy terjedhetnek el;
9. “ex situ megőrzés”: a biológiai sokféleség alkotóelemeinek természetes élőhelyükön kívüli megőrzése;
10. „útvonalak”: a biológiai inváziók útvonalai és mechanizmusai;
11. „korai észlelés”: az idegenhonos özőnfajokhoz tartozó példányok környezetben való jelenlétének azt megelőzően történő megerősítése, hogy a szóban forgó özőnfaj széles körben elterjedne;
12. „kiirtás”: az idegenhonos özőnfaj populációjának fizikai, kémiai vagy biológiai eszközökkel történő teljes körű és végleges felszámolása;
13. „széles körben elterjedt”: olyan idegenhonos özőnfaj, amelynek populációja túllépett a meghonosodás szakaszán, amelyben a populáció képes önmagát fenntartani, és lehetséges túlélési és szaporodási területe nagy részét meghódította;
14. „féken tartás”: az idegenhonos özőnfaj populációjának kiirtására, szabályozására vagy visszaszorítására irányuló fizikai, kémiai vagy biológiai intézkedések;
15. „visszaszorítás”: az idegenhonos özőnfaj populációjának az előzőnlött területen túli szétszóródásához és elterjedéséhez kapcsolódó kockázatot minimalizáló akadályok teremtését célzó intézkedések;
16. „populációsabályozás”: az idegenhonos özőnfaj populációjára irányuló fizikai, kémiai vagy biológiai intézkedések, amelyek célja az egyedek számának lehető legalacsonyabb szinten tartása annak érdekében, hogy – még ha a faj kiirtása nem is lehetséges – az özőnfajként viselkedésre való képessége, valamint a biológiai sokféleségre és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra, illetve az emberi egészségre és a gazdaságra gyakorolt hátrányos hatásai minimálisra csökkenjenek.

4. cikk

Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok jegyzéke

- (1) A Bizottság végrehajtási aktusok révén elfogadja és frissíti az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok (2) bekezdésben meghatározott szempontok alapján összeállított jegyzékét. A végrehajtási aktusokat a 22. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (2) Egy idegenhonos özőnfaj csak akkor vehető fel az (1) bekezdésben említett jegyzékbe, ha megfelel a következő szempontoknak:
 - a) a rendelkezésre álló tudományos bizonyítékok alapján idegenhonosnak tekinthető az Unió területén, kivéve a legkülső régiókat;

- b) a rendelkezésre álló tudományos bizonyítékok alapján képesnek tekinthető arra, hogy a jelenlegi éghajlati viszonyok, illetve az éghajlat előrelátható változása mellett a legkülső régiók kivételével az Unióban bárhol életképes populációt alkosson és a környezetben elterjedjen;
 - c) az 5. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően elvégzett kockázatértékelés eredménye szerint megtelepedésének és elterjedésének megelőzése uniós szintű fellépést tesz szükségessé.
- (3) A tagállamok kérelmet nyújthatnak be a Bizottsághoz valamely idegenhonos őzönfajnak az (1) bekezdésben említett jegyzékbe való felvételére vonatkozóan. A kérelemben a következő elemek mindegyikének szerepelnie kell:
- a) a faj neve;
 - b) az 5. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően elvégzett kockázatértékelés;
 - c) a faj (2) bekezdésben meghatározott szempontoknak való megfelelését alátámasztó bizonyíték.
- (4) Az (1) bekezdésben említett jegyzékben – a 9. cikkben előírt vészhelyzeti intézkedések következtében hozzáadott fajokat is beleértve – legfeljebb ötven faj szerepelhet.

5. cikk

Kockázatértékelés és felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

- (1) A 4. cikk (2) bekezdésének c) pontjában és (3) bekezdésének b) pontjában említett kockázatértékelést a Bizottság vagy adott esetben a tagállamok a következő elemeket figyelembe véve végzik el:
- a) a faj bemutatása taxonómiai besorolásának, előéletének, természetes és lehetséges előfordulási területének a meghatározásával;
 - b) szaporodási és terjedési módjának a bemutatása, kitérve a szaporodáshoz és az elterjedéshez szükséges környezeti feltételek fennállásának a vizsgálatára;
 - c) a szándékoltt és szándékolatlan behozatal és a terjedés lehetséges útvonalainak a bemutatása, adott esetben ideértve azoknak az áruknak a meghatározását, amelyekkel együtt a fajt általában behurcolják;
 - d) az érintett bioföldrajzi régiókba való bejutás, valamint az ottani megtelepedés és elterjedés jelenlegi feltételek és az éghajlat előrelátható változása melletti kockázatának alapos értékelése;
 - e) a faj jelenlegi eloszlásának a bemutatása, ideértve, hogy már jelen van-e az Unióban vagy a szomszédos országokban;
 - f) a biológiai sokféleségre és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra gyakorolt hátrányos hatás bemutatása, beleértve a honos fajokra, a védett területekre,

- a veszélyeztetett élőhelyekre, az emberi egészségre és a gazdaságra gyakorolt negatív hatásokat, valamint a jövőbeli hatás nagyságrendjének az értékelését;
- g) az uniós szintű kárkölségek számszerűsített előrejelzése, amely bemutatja a kockázat jelentőségét az Unió számára, és bizonyítja a további fellépés abból adódó indokoltságát, hogy az összes kár felülmúlná a kockázat mérséklésének a költségeit;
- h) a faj alkalmazási lehetőségeinek és a különféle alkalmazásokból adódó előnyöknek a bemutatása.
- (2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 23. cikkben foglaltaknak megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el, amelyekben pontosabban meghatározza a 4. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett, elfogadható tudományos bizonyítékok fajtáit, és részletesen leírja az e cikk (1) bekezdésének a)–h) pontjában meghatározott elemek alkalmazását, beleértve az elemek értékeléséhez használt módszertant, figyelembe véve a vonatkozó nemzeti és nemzetközi standardokat, valamint azt, hogy elsőbbséget kell élveznie az olyan fajok elleni fellépésnek, amelyeknek jelentős gazdasági kár tulajdonítható, illetve amelyek ilyen kárt okozhatnak, a biológiai sokféleség csökkenéséből származó gazdasági kárt is beleértve.

6. cikk

A legkülső régiókra vonatkozó rendelkezések

- (1) Azok a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékben szereplő fajok, amelyek a legkülső régiók valamelyikében honos fajnak minősülnek, nem tartoznak a 7., a 8., a 11. és a 13–17. cikk rendelkezéseinek a hatálya alá abban a legkülső régióban, ahol honosak.
- (2) Legkésőbb [12 hónappal e rendelet hatályba lépése után – beillesztendő dátum]-ig minden olyan tagállam, amelyben legkülső régiók találhatóak, az érintett régiókkal való konzultációt követően minden egyes régióra vonatkozóan elfogadja a veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok jegyzékét.
- (3) A (2) bekezdésben említett jegyzékekben szereplő fajok az adott legkülső régióban a 7., a 8., a 11. és a 13–17. cikk rendelkezéseinek a hatálya alá tartoznak.
- (4) A (2) bekezdésben említett jegyzékeket, illetve azok frissítéseit a tagállamok haladéktalanul bejelentik a Bizottságnak, és azokról tájékoztatják a többi tagállamot.

II. FEJEZET MEGELŐZÉS

7. cikk

Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfajokra vonatkozó tilalom

- (1) A 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékben szereplő fajokat tilos szándékosan:
 - a) behozni az Unió területére vagy azon keresztül szállítani;
 - b) szaporítani;
 - c) szállítani, kivéve a fajok kiirtást szolgáló létesítményekbe történő szállítását;
 - d) forgalomba hozni;
 - e) alkalmazni vagy azokkal kereskedni;
 - f) tartani vagy nevelni, a zárt tartásmódot is ideértve;
 - g) a környezetbe kibocsátani.
- (2) A tagállamok a 11. cikk (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően kötelesek megakadályozni az idegenhonos özönfajok szándékolatlan behurcolását.

8. cikk

A kutatási és ex situ megőrzési tevékenységek engedélyezése

- (1) A 7. cikk (1) bekezdésének a), b), c), e) és f) pontjában foglalt tilalomtól eltérve a tagállamok engedélyezési rendszert dolgoznak ki, hogy lehetővé tegyék a kutatási vagy ex situ megőrzési tevékenységek végzésére jogosult intézmények számára az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfajokkal kapcsolatos kutatási és ex situ megőrzési tevékenységek folytatását.
- (2) A tagállamok felhatalmazzák az illetékes hatóságokat az (1) bekezdésben említett tevékenységek folytatására vonatkozó engedélyek kiadására, amennyiben a tevékenységek folytatása zárt tartásmód mellett történik, és a következő feltételek teljesülnek:
 - a) az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfajokat a (3) bekezdés szerinti zárt létesítményekben tartják és kezelik;
 - b) a tevékenységet az illetékes hatóságok által előírt tudományos és szakmai képesítéssel rendelkező személyzet végzi;
 - c) a zárt létesítménybe történő szállítást, illetve az onnan történő elszállítást az illetékes hatóság engedélyével, az idegenhonos özönfajok kiszabadulását lehetetlenné tevő körülmények között végzik;

- d) az idegenhonos özőnfajokhoz tartozó állatokat lehetőség szerint megjelölik;
 - e) a kiszabadulás, elterjedés vagy eltávolítás kockázatát hatékonyan kezelik, figyelembe véve az érintett fajt és annak biológiai jellemzőit és terjedési módozatait, a folytatni kívánt tevékenységet és az alkalmazandó zárt létesítményt, a környezettel való kölcsönhatást és az adott fajhoz kapcsolódó kockázat szempontjából fontos egyéb tényezőket;
 - f) biztosított az állandó felügyelet, és vészhelyzeti tervet dolgoznak ki a kiszabadulás vagy elterjedés megakadályozására, amely egy kiirtási tervet is magában foglal;
 - g) az (1) bekezdésben említett engedély az érintett kutatási vagy ex situ megőrzési tevékenységhez szükséges számú fajra és példányra korlátozódik, amely nem haladhatja meg a zárt létesítmény befogadóképességét. Tartalmaznia kell az érintett fajok kiszabadulásával vagy elterjedésével kapcsolatos kockázat mérsékléséhez szükséges korlátozásokat. A tárgyat képező idegenhonos özőnfaj Unión belüli tartása, Unióba történő behozatala és Unión keresztül történő szállítása során minden esetben mellékelni kell.
- (3) A példányok zárt létesítményben tartása során teljesülniük kell a következő feltételeknek:
- a) a példányok fizikailag elszigeteltek, és nem szabadulhatnak ki, terjedhetnek tovább vagy távolíthatók el illetéktelen személy által a létesítményből, amelyben tartják azokat; szabályozott takarítási és karbantartási eljárások biztosítják, hogy egyetlen példány, illetve azok egyetlen szaporítható alkotórésze sem szabadulhat ki, terjedhet tovább vagy távolítható el illetéktelen személy által;
 - b) a példányok létesítményből való eltávolítása, ártalmatlanítása vagy megsemmisítése oly módon történik, amely kizárja a létesítményen kívüli szaporítás vagy szaporodás lehetőségét.
- (4) Az engedély iránti kérelemhez az intézmény csatolja a (2) és a (3) bekezdésben meghatározott feltételek teljesülésének az illetékes hatóság általi értékeléséhez szükséges bizonyítékokat.

9. cikk

Vészhelyzeti intézkedések

- (1) Ha egy tagállam bizonyítékkal rendelkezik arra vonatkozóan, hogy területén olyan idegenhonos özőnfaj van jelen, amely a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékben nem szerepel, de az érintett illetékes hatóságok előzetes tudományos bizonyítékokon alapuló véleménye szerint a 4. cikk (2) bekezdésében foglalt szempontoknak megfelel, vagy hogy fennáll annak a közvetlen veszélye, hogy

egy ilyen idegenhonos özönfaj bejut az adott tagállam területére, haladéktalanul vészhelyzeti intézkedéseket léptethet életbe, amelyek keretében a 7. cikk (1) bekezdésében szereplő tilalmak bármelyikét bevezetheti.

- (2) A saját területére vonatkozóan a 7. cikk (1) bekezdése a), c) vagy d) pontjának az alkalmazását magában foglaló vészhelyzeti intézkedéseket életbe léptető tagállam haladéktalanul értesíti a Bizottságot és a többi tagállamot az életbe léptetett intézkedésekről és az azokat alátámasztó bizonyítékokról.
- (3) A vészhelyzeti intézkedések tárgyát képező fajokra vonatkozóan az érintett tagállam késedelem nélkül, de a vészhelyzeti intézkedések bevezetésére vonatkozó határozat elfogadását követő 24 hónapon belül mindenképpen elvégzi az 5. cikk szerinti kockázatértékelést a rendelkezésre álló szakmai és tudományos információk alapján, azzal a céllal, hogy a fajok a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékbe bekerüljenek.
- (4) A (2) bekezdésben említett értesítés kézhezvétele esetén, vagy ha egyéb bizonyítékok állnak rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy az Unióban olyan idegenhonos özönfaj van jelen, amely a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékben nem szerepel, de a 4. cikk (2) bekezdésében foglalt szempontoknak valószínűleg megfelel, vagy hogy fennáll annak a közvetlen veszélye, hogy egy ilyen idegenhonos özönfaj bejut az Unió területére, a Bizottság végrehajtási aktus révén, az előzetes tudományos bizonyítékok alapján megállapítja a faj említett szempontoknak való megfelelésének a valószínűségét, és az Unióra vonatkozó vészhelyzeti intézkedéseket léptet életbe, amelyek keretében az adott faj miatti kockázatokra való tekintettel a 7. cikk (1) bekezdésében szereplő tilalmak bármelyikét bevezetheti egy korlátozott időtartamra, amennyiben arra a megállapításra jut, hogy a 4. cikk (2) bekezdésében foglalt szempontoknak való megfelelés valószínűsége fennáll. A végrehajtási aktust a 22. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (5) A (4) bekezdésben említett végrehajtási aktus rendelkezéseitől függően a tagállamok által az (1) bekezdés alapján hozott intézkedések hatályukat veszítik vagy módosulnak.
- (6) A vészhelyzeti intézkedéseket életbe léptető tagállam a vészhelyzeti intézkedéseket fenntarthatja addig, amíg az uniós szintű vészhelyzeti intézkedéseket életbe léptető végrehajtási aktus a (4) bekezdésnek megfelelően elfogadásra kerül, vagy az érintett tagállam által a (3) bekezdésnek megfelelően elvégzett kockázatelemzés alapján a faj bekerül a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékbe.

10. cikk

A tagállamok számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfajok környezetbe történő szándékos kibocsátásának a korlátozása

- (1) A tagállamok korlátozzák a környezetbe történő szándékos kibocsátást – vagyis azt a folyamatot, amelynek révén egy szervezet a kiszabadulásának és elterjedésének a megelőzéséhez szükséges intézkedések hiányában bármely

célből a környezetbe kerül – mindazon, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajoktól eltérő idegenhonos özőnfajok esetében, amelyek környezetbe történő kibocsátása és elterjedése a tagállam tudományos bizonyítékokon alapuló megítélése szerint jelentős hátrányos hatást gyakorolhat a tagállam területére („a tagállam számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfaj”), még akkor is, ha ennek ténye nem teljes mértékben tisztázott.

- (2) A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot és a többi tagállamot az adott tagállam számára veszélyt jelentőnek tekintett idegenhonos özőnfajokról.
- (3) A tagállamok illetékes hatóságai bizonyos esetekben engedélyezhetik a tagállam számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok szándékos kibocsátását a környezetbe, amennyiben a következő feltételek teljes mértékben figyelembevételre kerülnek:
 - a) nem létezik olyan nem invazív faj, amelynek alkalmazása az özőnfajjal elérhetőhöz hasonló előnyöket biztosítana;
 - b) a környezetbe történő kibocsátás előnyei rendkívül nagyok az érintett faj által okozott kár kockázatához viszonyítva;
 - c) a környezetbe történő kibocsátást a biológiai sokféleségre és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra, valamint az emberi egészségre és a gazdaságra gyakorolt hatás minimalizálása érdekében a kockázat mérséklésére irányuló intézkedések kísérik;
 - d) biztosított a megfelelő felügyelet, és vészhelyzeti terv készül az alkalmazandó faj kiirtására abban az esetben, ha az illetékes hatóság elfogadhatatlan mértékűnek tartja a faj által okozott kárt.
- (4) Az idegenhonos özőnfajok akvakultúrában történő alkalmazás céljából való betelepítésének az engedélyezése a 708/2007/EK rendeletnek megfelelően történik.

11. cikk

Az idegenhonos özőnfajok útvonalaira vonatkozó cselekvési tervek

- (1) A tagállamok legkésőbb [18 hónappal e rendelet hatályba lépése után – beillesztendő dátum]-ig átfogó elemzést készítenek az idegenhonos özőnfajok szándékolatlan behurcolásának és az adott tagállam területén belüli terjedésének az útvonalaira vonatkozóan, és meghatározzák azokat az útvonalakat, amelyek a rajtuk keresztül az Unióba bejutó fajok mennyisége vagy az általuk okozott kár mértéke miatt kiemelt intézkedést igényelnek („kiemelt útvonalak”). Ennek során a tagállamok különös figyelmet fordítanak az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok betelepítési útvonalainak az elemzésére.
- (2) Legkésőbb [3 évvel e rendelet hatályba lépése után – beillesztendő dátum]-ig minden egyes tagállam kidolgozza és végrehajtja az (1) bekezdés alapján meghatározott kiemelt útvonalakra vonatkozó cselekvési tervet. A cselekvési tervnek tartalmaznia kell a fellépés ütemtervét, és be kell mutatnia a kiemelt útvonalakra irányuló és az idegenhonos özőnfajok Unióba vagy a környezetbe

történő szándékolatlan behurcolásának és a környezetben való terjedésének a megelőzése érdekében meghozandó intézkedéseket.

- (3) A (2) bekezdésben említett fellépés legalább a következő, a költségek és az előnyök elemzése alapján kidolgozott intézkedéseket foglalja magában:
- a) tudatosító intézkedések;
 - b) az áruk és nyersanyagok, valamint a járművek és felszerelések idegenhonos özőnfajokkal való szennyeződésének a minimalizálását célzó szabályozási intézkedések, ideértve az idegenhonos özőnfajok harmadik országokból történő beszállításának a megakadályozására vonatkozó intézkedéseket is;
 - c) az Unió határain végzett, a 13. cikk szerinti hatósági ellenőrzésektől eltérő megfelelő ellenőrzéseket biztosító szabályozási intézkedések;
 - d) a hajók ballasztvizének és az üledékeknek a kezelésére és ellenőrzésére vonatkozó nemzetközi egyezmény alapján hozott intézkedések.
- (4) A (2) bekezdésnek megfelelően kidolgozott cselekvési tervet késedelem nélkül továbbítani kell a Bizottságnak. A tagállamok a továbbítást követően négyévente felülvizsgálják a cselekvési tervet, és a felülvizsgált cselekvési terveket ismételtén továbbítják a Bizottságnak.

III. FEJEZET

KORAI ÉSZLELÉS ÉS GYORS KIIRTÁS

12. cikk

Felügyeleti rendszer

- (1) Az idegenhonos özőnfajok Unióban történő elterjedésének a megelőzése érdekében a tagállamok legkésőbb [18 hónappal e rendelet hatályba lépése után – *beillesztendő dátum*]-ig létrehozzák az idegenhonos özőnfajok környezetben való előfordulására vonatkozó adatok felmérések, nyomon követés és egyéb eljárások révén történő gyűjtésére és rögzítésére szolgáló hatósági felügyeleti rendszert.
- (2) Az (1) bekezdésben említett felügyeleti rendszernek:
- a) le kell fednie a tagállam területét, hogy az Unió számára veszélyt jelentő új, illetve már megtelepedett idegenhonos özőnfajok jelenléte és eloszlása meghatározható legyen;
 - b) ki kell terjednie a 2008/56/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározott tengervizekre;
 - c) elég dinamikusnak kell lennie ahhoz, hogy a tagállam területén vagy annak egy részén belül gyorsan észlelhető legyen az olyan, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok megjelenése a környezetben, amelyek jelenlétéről korábban nem tudtak;

- d) fel kell használnia a 92/43/E G K irányelv 11. cikkében, a 2008/56/EK irányelv 11. cikkében és a 2000/60/EK irányelv 8. cikkében meghatározott, már meglévő felügyeleti és nyomon követési rendszerek által szolgáltatott információkat.

13. cikk

Az Unió határain végzett hatósági ellenőrzések

- (1) A tagállamok legkésőbb [12 hónappal e rendelet hatályba lépése után – beillesztendő dátum]-ig létrehoznak egy olyan, teljes mértékben működőképes intézményrendszert, amelynek célja az Unióba behozott állatokra és növényekre – azok magjait, petéit vagy szaporítóképleteit is beleértve – vonatkozó hatósági ellenőrzések elvégzése és ezáltal az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok Unióba történő szándékos betelepítésének a megelőzése.
- (2) A tagállami hatóságok az Unió határain elvégzik az Unióba behozott, az (1) bekezdésben említett árukra vonatkozó hatósági ellenőrzéseket, amelyek során az alábbi követelmények valamelyikének a teljesülését vizsgálják:
- a) nem szerepelnek a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékben;
 - b) a 8. cikkben említett engedélyek érvényesek.
- (3) A (2) bekezdésben említett, okmányellenőrzést, azonossági ellenőrzést és szükség esetén fizikai ellenőrzést magában foglaló ellenőrzés helyszíne:
- a) az (1) bekezdésben említett, [a hatósági ellenőrzésekről szóló] XXX/XXXX/EU rendelet [(COM(2013) 265)] 45. cikkének a hatálya alá tartozó és a határállomáson végzett hatósági ellenőrzés alá vonandó áruk esetében az említett rendelet 57. cikke alapján kijelölt határállomás; ebben az esetben a tagállamok [a hatósági ellenőrzésekről szóló] XXX/XXXX/EU rendelet [(COM(2013) 265)] 3. cikke alapján kijelölt illetékes hatóságokra ruházzák a felelősséget;
 - b) az (1) bekezdésben említett, [a hatósági ellenőrzésekről szóló] XXX/XXXX/EU rendelet [(COM(2013) 265)] 45. cikkének a hatálya alá nem tartozó vagy a szóban forgó rendelet 46. cikke alapján a határállomáson végzett hatósági ellenőrzés alól mentesített áruk esetében a Közösség vámterületére történő beléptetés helye; ebben az esetben a tagállamok a vámhatóságokra ruházzák a felelősséget az áruk vám eljárás alá vonására vonatkozóan.
- (4) A határellenőrzés elvégzésére kijelölt hatóságokat felelősséggel kell felruházni továbbá azoknak a szervezeteknek a lefoglalására és elkobzására, amelyek esetében a (2) bekezdésben foglalt feltételek nem teljesülnek. Az elkobzott szervezeteket az e rendelet alkalmazásáért felelős illetékes hatóság gondjaira kell bízni. A tagállamok meghatározott feladatokat átruházhatnak más hatóságokra.

- (5) Az elvégzett hatósági ellenőrzések eredményének és az ez alapján hozott határozatoknak a rögzítése során – a szállítmányt elutasító határozatokat is ideértve – figyelembe kell venni a (2) bekezdés a) és b) pontjában foglalt követelményeknek való megfelelést.
- (6) A tagállamok eljárásokat alakítanak ki az érintett hatóságok és a szállítmány szállítója közötti, a beérkező szállítmányokra vonatkozó információcsere, valamint a (2) bekezdésben említett ellenőrzések terén folyó hatékony és eredményes koordináció és együttműködés biztosítására.
- (7) Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok meghatározásának és észlelésének a (2) bekezdésben említett ellenőrzésekben részt vevő hatóságok együttműködése révén történő megkönnyítése érdekében a tagállamok iránymutatásokat és képzéseket dolgoznak ki. A vámhatóságok számára kidolgozott képzéseknek ki kell terjedniük a vámáru-nyilatkozathoz használt egységes vámokmány kitöltésére.

14. cikk

A korai észlelés bejelentése

- (1) Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok bejutásának vagy jelenlétének korai észlelését a 12. cikknek megfelelően kialakított felügyeleti rendszer alkalmazása és a 13. cikkben előírt hatósági ellenőrzések során gyűjtött információk felhasználása segíti a tagállamokban.
- (2) Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfaj jelenlétének a korai észleléséről a tagállamok késedelem nélkül írásbeli bejelentést tesznek a Bizottságnak, és tájékoztatják a többi tagállamot, különösen a következő esetekben:
 - a) a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékben szereplő bármely faj megjelenése a területükön vagy annak egy részén, amennyiben annak a területükön vagy annak egy részén való jelenléte korábban nem volt ismert a számukra;
 - b) a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékben szereplő bármely faj ismételt megjelenése a területükön vagy annak egy részén azt követően, hogy a kiirtását bejelentették.

15. cikk

Gyors kiirtás az invázió kezdeti szakaszában

- (1) A korai észlelést követően és a korai észlelés 14. cikkben előírt bejelentését követő három hónapon belül a tagállamok kiirtásra irányuló intézkedéseket léptetnek életbe; ezen intézkedéseket bejelentik a Bizottságnak, és tájékoztatják róluk a többi tagállamot.
- (2) A kiirtásra irányuló intézkedések alkalmazása során a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az alkalmazott módszerekkel hatékonyan el lehessen érni az érintett idegenhonos özőnfaj populációjának teljes és végleges felszámolását, kellő

figyelmet fordítva az emberi egészségre és a környezetre, valamint megkímélve a célállatokat az elkerülhető fájdalomtól, félelemtől vagy szenvedéstől.

- (3) A 12. cikkben előírt felügyeleti rendszert úgy kell kialakítani, hogy a kiirtás eredményességének a nyomon követésére is alkalmazható legyen.
- (4) Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfaj populációinak kiirtását a tagállamok bejelentik a Bizottságnak, és tájékoztatják róla a többi tagállamot.
- (5) A tagállamok az alkalmazott intézkedések eredményességéről is tájékoztatják a Bizottságot és a többi tagállamot.

16. cikk

A gyors kiirtás kötelezettségétől való eltérések

- (1) A tagállamok a kiirtásra irányuló intézkedések alkalmazásának a 15. cikkben előírt kötelezettségétől való eltérés iránti kérelmet nyújthatnak be a Bizottsághoz olyan, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfajokra vonatkozóan, amelyek korai észlelését a 14. cikk előírásai szerint bejelentették.
- (2) Az eltérés iránti kérelmet megbízható tudományos bizonyítékokkal kell alátámasztani és csak a következő feltételek teljesülése esetén lehet benyújtani:
 - a) kimutatható, hogy a kiirtás szakmailag kivitelezhetetlen, mivel a rendelkezésre álló módszerek nem alkalmazhatók abban a környezetben, ahol a faj megtelepedett;
 - b) a rendelkezésre álló adatokon alapuló költség-haszon elemzés elfogadható bizonyossággal kimutatja, hogy a költségek hosszú távon rendkívül magasak lesznek, és nem állnak arányban a kiirtással elérhető előnyökkel;
 - c) nem állnak rendelkezésre kiirtási módszerek, vagy a rendelkezésre álló módszerek rendkívül súlyos negatív hatásokat gyakorolnak az emberi egészségre és a környezetre.
- (3) A tagállamok csak kellően indokolt és a (2) bekezdés a), b) és c) pontjában említett bizonyítékokkal alátámasztott eltérés iránti kérelmeket nyújthatnak be a Bizottsághoz.
- (4) A Bizottság a (6) bekezdésnek megfelelő végrehajtási aktusok révén határoz a (3) bekezdésben említett kérelmek elfogadásáról vagy elutasításáról.
- (5) E végrehajtási aktusokat a 22. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (6) A tagállamok a (3) bekezdésnek megfelelően kérelmezett eltérésre vonatkozó határozat elfogadásáig visszaszorító intézkedések életbeléptetésével gondoskodnak a faj további terjedésének a megakadályozásáról.
- (7) A kiirtási kötelezettségtől való eltérés jóváhagyása esetén a 17. cikkben előírt féken tartó intézkedéseket kell alkalmazni a fajra vonatkozóan. Az eltérés iránti

kérelem elutasítása esetén az érintett tagállam köteles késelem nélkül életbe léptetni a 15. cikk szerinti kiirtásra irányuló intézkedéseket.

IV. FEJEZET

A SZÉLES KÖRBE ELTERJEDT IDEGENHONOS ÖZÖNFAJOK FÉKEN TARTÁSA

17. cikk

Féken tartó intézkedések

- (1) Legkésőbb 12 hónappal az idegenhonos özönfaj 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékbe történő felvételét követően a tagállamok féken tartó intézkedéseket léptetnek életbe az Unió számára veszélyt jelentő, a területükön széles körben elterjedtnek talált idegenhonos özönfajok ellen a biológiai sokféleségre és ökoszisztéma-szolgáltatásokra, valamint az emberi egészségre és a gazdaságra gyakorolt hatásai minimalizálása érdekében. A féken tartó intézkedéseknek a költségek és az előnyök elemzésén kell alapulniuk, és a 18. bekezdésben előírt helyreállító intézkedéseknek is szerepelniük kell köztük.
- (2) A féken tartó intézkedések az idegenhonos özönfajok populációjának kiirtását, szabályozását vagy visszaszorítását célzó fizikai, kémiai vagy biológia fellépéseket foglalnak magukban. Adott esetben a féken tartó intézkedéseknek a fogadó ökológiai rendszer folyamatban lévő és jövőbeli inváziókkal szembeni ellenálló képességének a növelését célzó intézkedéseket is tartalmazniuk kell.
- (3) A féken tartó intézkedések életbeléptetésekor a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az alkalmazott módszereket az emberi egészség és a környezet kellő figyelembevételével válasszák meg, és hogy az állatokra irányuló intézkedések ne okozzanak szükségtelen fájdalmat, félelmet vagy szenvedést.
- (4) A 12. cikkben előírt felügyeleti rendszert úgy kell kialakítani, hogy az egyben a kiirtásra, populációszabályozásra vagy visszaszorításra irányuló intézkedések által a biológiai sokféleségre és ökoszisztéma-szolgáltatásokra, valamint az emberi egészségre és a gazdaságra gyakorolt hatások minimalizálása terén elért eredmények nyomon követésére is szolgáljon.
- (5) Azon tagállamok, amelyekben valamely, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfaj már széles körben elterjedt, értesítik a szomszédos tagállamokat és a Bizottságot arról, ha a faj szomszédos országokba történő továbbterjedése jelentős kockázatot jelent. Adott esetben az érintett tagállamok közösen elfogadott féken tartó intézkedéseket vezetnek be. Ha a továbbterjedés harmadik országot is érinthet, akkor az érintett tagállam mérlegeli az érintett harmadik országok tájékoztatásának a szükségességét.

18. cikk

A sérült ökológiai rendszerek helyreállítása

- (1) A tagállamok arányos helyreállító intézkedéseket hoznak az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok által legyengített, károsított vagy tönkretett ökológiai rendszerek helyreállítása érdekében.
- (2) Az (1) bekezdésben említett helyreállító intézkedéseknek legalább a következőket kell tartalmazniuk:
 - a) a megzavart ökológiai rendszer zavar hatásaival szembeni ellenállásra, azok csillapítására, az azokhoz való alkalmazkodásra és az azok utáni helyreállásra való képességének a fokozására irányuló intézkedések;
 - b) a kiirtást követő ismételt invázió megelőzését biztosító intézkedések.

V. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

19. cikk

Jelentéstétel

- (1) Legkésőbb [*három évvel e rendelet hatályba lépése után – beillesztendő dátum*]-ig és azt követően négyévente a tagállamok naprakész információkat továbbítanak a Bizottságnak a következőkre vonatkozóan:
 - a) a 12. cikkben előírt felügyeleti rendszernek és az Unióba belépő idegenhonos fajok 13. cikk szerinti hatósági ellenőrzési rendszerének a leírása;
 - b) a területükön jelen lévő, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajok eloszlása;
 - c) a 10. cikk (2) bekezdése alapján a tagállam számára veszélyt jelentő idegenhonos özőnfajoknak tekintett idegenhonos özőnfajokra vonatkozó információk;
 - d) a 11. cikk (2) bekezdésében említett cselekvési terv;
 - e) a tagállam egész területére vonatkozó, összesített információk a 15. cikknek megfelelően hozott, kiirtásra irányuló intézkedésekről és a 17. cikkben előírt féken tartó intézkedésekről, valamint azok eredményességéről;
 - f) a 8. cikkben említett engedélyek formátuma.
- (2) A tagállamok bejelentik a Bizottságnak az e rendelet alkalmazásáért felelős illetékes hatóságokat, és tájékoztatják azokról a többi tagállamot.
- (3) [Az *elfogadás dátuma*]-tól/-től számítva 5 éven belül a Bizottság értékeli e rendelet és azon belül a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzék, a 11. cikk (3)

bekezdésében említett cselekvési tervek, a felügyeleti rendszer, a határokon végzett ellenőrzések, a kiirtásra vonatkozó kötelezettség és a féken tartási kötelezettségek eredményességét, és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyhez a rendelet módosítására vonatkozó javaslatokat csatolhat, többek között a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékre vonatkozóan.

20. cikk

Információszolgáltatást támogató mechanizmus

- (1) A Bizottság fokozatosan létrehozza az e rendelet alkalmazását megkönnyítő információszolgáltatást támogató mechanizmust.
- (2) A kezdeti szakaszban a rendszer az idegenhonos özönfajokra vonatkozó adatokat tartalmazó meglévő rendszereket összekötő, adatszolgáltatást támogató mechanizmusból áll, amelyben a 19. cikkben előírt jelentéstétel megkönnyítése érdekében különös figyelmet kapnak az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfajok.
- (3) A második szakaszban a (2) bekezdésben említett, adatszolgáltatást támogató mechanizmus egy olyan eszközzé válik, amely segítséget nyújt a Bizottságnak a 14. cikk (2) bekezdésében előírt bejelentések kezeléséhez.
- (4) A harmadik szakaszban a (2) bekezdésben említett, adatszolgáltatást támogató mechanizmus az e rendelet alkalmazásának egyéb összetevőire vonatkozó információk cseréjét támogató mechanizmussá válik.

21. cikk

A nyilvánosság részvétele

- (1) A 11. cikkben előírt cselekvési tervek és a 17. cikkben előírt intézkedések kidolgozásánál a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a nyilvánosság kellő időben tényleges lehetőséget kapjon a cselekvési tervek, illetve az intézkedések előkészítésében, módosításában, illetve felülvizsgálatában való részvételre a tagállamok által a 2003/35/EK irányelv 2. cikke (3) bekezdése második albekezdésének megfelelően már meghatározott módon.

22. cikk

Bizottság

- (1) A Bizottság munkáját egy vizsgálóbizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet²³ értelmében vett bizottság.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

²³

HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

23. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit e cikk határozza meg.
- (2) A Bizottság számára az 5. cikk (2) bekezdése alapján adott felhatalmazás az e rendelet hatálybalépésnek időpontjától számított határozatlan időre szól.
- (3) Az 5. cikk (2) bekezdésében említett felhatalmazást az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét követő napon vagy a határozatban meghatározott későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (5) Az 5. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az értesítést követő két hónapos időtartam leteltéig sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt kifogást a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen, vagy ha az Európai Parlament és a Tanács az időtartam leteltét megelőzően egyaránt arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem emel kifogást. Ezen időtartam az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére két hónappal meghosszabbodik.

24. cikk

Közigazgatási intézkedések és szankciók

- (1) A tagállamok megállapítják az e rendelet előírásainak megsértése esetén alkalmazandó közigazgatási intézkedésekre és szankciókra vonatkozó szabályokat. A tagállamok meghoznak minden szükséges intézkedést azok végrehajtása érdekében. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

25. cikk

Szankcionálási hatáskör

- (1) Az illetékes hatóságok jogosultak közigazgatási intézkedéseket és szankciókat alkalmazni az e rendeletet be nem tartó természetes és jogi személyekkel szemben.
- (2) Felügyeleti hatásköreik sérelme nélkül az illetékes hatóságok jogosultak legalább az alábbi közigazgatási intézkedések és szankciók alkalmazására:
 - a) végzés, amely előírja a jogsértésért felelős természetes vagy jogi személy számára, hogy hagyjon fel az adott magatartással és tartózkodjon a magatartás megismétlésétől;

- b) végzés, amely előírja az érintett, előírásoknak nem megfelelő, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos özönfaj elkobzását;
 - c) a tevékenység átmeneti betiltása;
 - d) a tevékenység folytatására szóló engedély végleges visszavonása;
 - e) közigazgatási pénzbírság;
 - f) végzés, amely helyreigazító intézkedések végrehajtását írja elő a természetes vagy jogi személy számára.
- (3) A közigazgatási szankciók és intézkedések típusának meghatározásakor az illetékes hatóságok figyelembe vesznek minden lényeges körülményt, többek között:
- a) a jogsértés súlyosságát és időtartamát;
 - b) az invázióért felelős személy érintettségének a mértékét;
 - c) a természetes vagy jogi személy jogsértésből származó hasznát;
 - d) a jogsértés által okozott környezeti, társadalmi és gazdasági kárt;
 - e) a felelős személy illetékes hatósággal való együttműködésének a szintjét;
 - f) a felelős személy által korábban elkövetett jogsértéseket.
- (4) A tagállamok biztosítják az illetékes hatóságok által e cikknek megfelelően hozott határozatok elleni fellebbezés lehetőségét.

26. cikk

A nem kereskedelmi célból tartott állatok tulajdonosaira vonatkozó átmeneti rendelkezések

- (1) A 7. cikk (1) bekezdésének c) és f) pontjától eltérve a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékben szereplő, az Unió számára veszélyt jelentő fajokhoz tartozó, kedvtelésből tartott állatokat nem kereskedelmi céllal tartó tulajdonosok számára megengedett, hogy az állatok természetes élete végéig megtarthassák azokat, amennyiben a következő feltételeket teljesítik:
- a) a példányokat már a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékbe való felvételt megelőzően is tartották;
 - b) a példányokat zárt helyen tartják, és megfelelő intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy azok ne szaporodhassanak vagy szabadulhassanak ki.
- (2) Az illetékes hatóságok a tagállamok által szervezett tudatosító és felvilágosító kampányok révén tájékoztatják a nem kereskedelmi célból tartott állatok tulajdonosait az (1) bekezdésben említett példányok tartása miatti kockázatokról, valamint a szaporodásuk és kiszabadulásuk miatti kockázat minimalizálásához szükséges intézkedésekről.

- (3) Mindazon nem kereskedelmi célból tartott állatok tulajdonosai számára, akik az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket nem tudják biztosítani, a tagállamok felajánlják, hogy a tulajdonukat képező példányokat átveszik, és azok kezelése során kellő figyelmet fordítanak az állatok jólétére.

27. cikk

A kereskedelmi készletekre vonatkozó átmeneti rendelkezések

- (1) Az idegenhonos özönfajokhoz tartozó példányokat tartalmazó, az érintett idegenhonos özönfajnak a 4. cikk (1) bekezdésében említett jegyzékbe való felvétele előtt beszerzett kereskedelmi készletekkel rendelkezők számára az érintett faj jegyzékbe való felvételét követően legfeljebb két évig megengedett az e fajokhoz tartozó élő példányok vagy azok szaporítható részeinek a tartása és a 8. cikkben említett kutatási vagy ex situ megőrzési tevékenységet folytató intézményeknek való eladás vagy átadás céljából történő szállítása, azzal a feltétellel, hogy a példányokat zárt helyen tartják vagy szállítják, és valamennyi megfelelő intézkedést meghoznak annak érdekében, hogy azok ne szaporodhassanak vagy szabadulhassanak ki; megengedett továbbá a készleteik felszámolása érdekében történő leölése.
- (2) Az időközben az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos fajok jegyzékébe felvett, akvakultúrában alkalmazott fajokra vonatkozóan a 708/2007/EK rendelet 6. cikke alapján kiadott és az (1) bekezdésben említett időszakot követően még le nem járt engedélyeket a tagállam a 708/2007/EK rendelet 12. cikkének megfelelően, az (1) bekezdésben említett időszak végéig visszavonja.

28. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő [január 1 vagy július 1]-jén lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

Egyszerűsített pénzügyi kimutatás

A JAVASLATTERVET CÍME:

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az idegenhonos özönfajok betelepedésének és elterjedésének a megelőzéséről és féken tartásáról

ÉRINTETT SZAKPOLITIKAI TERÜLET(EK) ÉS A TEVÉKENYSÉGALAPÚ KÖLTSÉGVETÉS-TERVEZÉS KERETÉBE TARTOZÓ KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉG(EK):

07. cím – Környezet

07 01 02. jogcímcsoport – A „Környezet” szakpolitikai területen foglalkoztatott külső munkatársakkal kapcsolatos és egyéb igazgatási kiadások

JOGALAP

Igazgatási autonómia Egyéb: az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése

LEÍRÁS ÉS INDOKOK:

Az idegenhonos özönfajok olyan fajok, amelyek szándékos vagy szándékolatlan emberi tevékenység révén természetes elterjedési területük ökológiai határain túlra kerülnek, és új élőhelyükön olyan mértékben megtelepednek és elterjednek, ami negatív hatást gyakorol nemcsak a biológiai sokféleségre, hanem az emberi egészségre és a gazdaságra is. Az okozott társadalmi és gazdasági károk mellett a biológiai sokféleség csökkenésének egyik fő okát képviselik, ezért féken tartásuk döntő szerepet játszik a biológiai sokféleség csökkenésének 2020-ig történő megállítására vonatkozó uniós célkitűzés teljesítésében. Becslések szerint az idegenhonos özönfajok által okozott károkkal és a visszaszorításukkal kapcsolatban felmerülő éves költség legalább 12 milliárd EUR. Ezért e rendelettervezet célja az idegenhonos özönfajok által a biológiai sokféleségre és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra gyakorolt hátrányos hatások megelőzését, minimalizálását és mérséklését, valamint a társadalmi és gazdasági károk csökkentését szolgáló uniós keret létrehozása. A tagállamok már jelenleg is alkalmaznak intézkedéseket egyes idegenhonos özönfajok féken tartására, de a fellépés túlnyomórészt reaktív jellegű, az okozott kár minimalizálására irányul anélkül, hogy elegendő figyelmet kapna a megelőzés vagy az újabb veszélyek észlelése és az azokra történő válaszadás. Az erőfeszítések széttagoltak, nem fedik le az egész EU-t, és általában nem kellően összehangoltak, ami összességében rontja az eredményességüket. Jelenleg nem létezik az idegenhonos özönfajok uniós szintű féken tartására irányuló, átfogó jogi keret. E rendelettervezet célja ennek a szakpolitikai hiányosságnak az orvoslása a biológiai sokféleségről szóló egyezményből fakadó nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban.

IDŐTARTAM ÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁS:

Az alkalmazás időtartama:

- Meghatározott időtartamra vonatkozó javaslat: [dátum]-tól/-től [dátum]-ig hatályos határozat
- Határozatlan időtartamra vonatkozó javaslat: [előírányzott dátum: 2015 – megerősítendő]-tól/-től hatályos

Becsült költségvetési hatás:

A javaslattervezet a következőket vonja maga után:

- megtakarítás
- többletköltség (kérjük, jelölje meg a többéves pénzügyi keret érintett fejezetét vagy fejezeteit): a 2014–2020-as időszakra szóló többéves pénzügyi keret 5. fejezete

Harmadik féltől származó hozzájárulás a javaslattervezet finanszírozásához:

A javaslat nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.

A szám adatok magyarázata:

E rendelettervezet összetevőinek a végrehajtása egy bizottság működtetését igényli. A hasonló bizottságok működtetésének a költségei alapján a 07 01 02 11 03. sor (Bizottságok) a következők becsült költségeit tartalmazza (lásd még az alábbi táblázatot):

- éves ülések
- tagállamonként 1 képviselő
- maximális utazási és tartózkodási költségek: 800 EUR/tagállam/ülés

Ez körülbelül évi 80 000 EUR költséget jelentene a Bizottságnak.

A JELENLEGI TÖBBÉVES PÉNZÜGYI KERETTEL VALÓ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG:

- A javaslat összeegyeztethető a jelenlegi pénzügyi programozással.
- A javaslat megkívánja a többéves pénzügyi keret vonatkozó fejezetének átdolgozását.
- A javaslat maga után vonja a rugalmassági eszköz igénybevételét vagy a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatát²⁴.

A MEGTAKARÍTÁSOK ÉS A TÖBBLETKÖLTSÉGEK HATÁSA A FORRÁSOK ELOSZTÁSÁRA:

- A forrásokat a szolgálatokon belüli átcsoportosítás útján kell előteremteni.
- A forrásokat már hozzárendelték az érintett szolgálatokhoz.
- A források a következő éves elosztási eljárás keretében igényelendők.

²⁴ Lásd a 2007–2013-as időszakra vonatkozó intézményközi megállapodás 19. és 24. pontját.

A szükséges emberi és igazgatási erőforrásokat az intézkedés irányítására már kijelölt főigazgatóság személyzete biztosítja a már jelenleg is a rendelettervezet végrehajtásához kapcsolódó területeken dolgozó személyzet támogatásával. A kijelölt tisztviselők fő feladatai: a bizottság irányítása, a tagállamokkal való kapcsolattartás, koordináció a Közös Kutatóközponttal (KKK), és általában véve a rendelettervezet helyes végrehajtásának a támogatása.

A rendszer a Bizottság különböző szolgálatainál rendelkezésre álló erőforrások és szakértelem egyesítését szem előtt tartva lett kialakítva, ami lehetővé teszi a korlátozott létszámú külön személyzettel történő működtetését: az idegenhonos özőnfajok elleni politika a KKK EASIN projektben²⁵ részt vevő személyzetének a közreműködésére, valamint a Bizottságnak az idegenhonos özőnfajok elleni politika szempontjából fontos területeken tevékenykedő egyéb szolgálatainál és ügynökségeinél rendelkezésre álló szakértelemre épül (különösen az Európai Környezetvédelmi Ügynökség idegenhonos özőnfajokkal foglalkozó külön személyzetét lehet a végrehajtással kapcsolatos munka támogatására mozgósítani). Szükség esetén személyzetátcsoportosításra kerülhet sor az irányító főigazgatóság számára az éves elosztási eljárás keretében a költségvetési korlátok figyelembevételével juttatható források alapján.

²⁵ Az idegenhonos fajokkal foglalkozó európai információs hálózat (European Alien Species Information Network, EASIN) célja az Európában előforduló idegenhonos fajokra vonatkozó adatok és információk elérhetőségének a javítása. Az EASIN egy nemzetközileg elismert szabványokat és protokollokat alkalmazó, átjárható internetes szolgáltatásokat nyújtó hálózat, amely megkönnyíti az idegenhonos fajokra vonatkozóan a különböző forrásokban szétszórtan rendelkezésre információk vizsgálatát. A projekt a biológiai sokféleségre vonatkozó stratégia és a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv végrehajtásának támogatása céljából indult, és a hálózat 2012 májusa óta hozzáférhető a nyilvánosság számára.

A BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁS (megtakarítások és többletköltségek) AZ IGAZGATÁSI, ILLETVE AZ EMBERI ERŐFORRÁSRA VONATKOZÓ ELŐIRÁNYZATOK TEKINTETÉBEN

TME=teljes munkaidős egyenérték

millió EUR (három tizedesjegyig)

Teljes munkaidős egyenértékben kifejezett személyi állomány (TME)/év	Év		Év		Év		Év		Év		Év		Összesen
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021					
5. fejezet	TM E	Előirányzat	TM E	Előirányzat	TM E	Előirányzat	TM E	Előirányzat	TM E	Előirányzat	TM E	Előirányzat	
Létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők, illetve ideiglenes alkalmazottak)													
07 01 01 01 (a központban és a bizottsági képviseleteken)		0,199*		0,199		0,199		0,199		0,199		0,199	1,393
07 01 01 02 (a küldöttségeknél)													
Külső munkatársak													
07 01 02 01 (a teljes keretből)		0,002**		0,002		0,002		0,002		0,002		0,002	0,014
07 01 02 02 (a küldöttségeknél)													
Egyéb költségvetési tétel (kérjük megnevezni)													
5. fejezet részösszege		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201	1,407
5. fejezeten kívüli tételek													
Létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők, illetve ideiglenes alkalmazottak)													
07 01 05 01 (közvetett kutatás)													
10 01 05 01 (közvetlen kutatás)													
Külső munkatársak													
07 01 04 yy													
— Központ													
— Küldöttségek													
07 01 05 02 (közvetett kutatás)													
10 01 05 02 (közvetlen kutatás)													
Egyéb költségvetési tétel (kérjük megnevezni)													
5. fejezeten kívüli tételek részösszege													
ÖSSZESEN		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,2014	1,407 az első 7 évben

„A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.”

*A becsült előirányzat a Környezetvédelmi Főigazgatóság által biztosított személyzetre, valamint a KKK-nál egy TME-re vonatkozik. ** Kirendelt nemzeti szakértő átlagos juttatása

Egyéb igazgatási előirányzatok

millió EUR (három tizedesjegyig)

	Év 2015	Év 2016	Év 2017	Év 2018	Év 2019	Év 2020	Év 2021	ÖSSZESEN
5. fejezet								
<i>Központ:</i>								
07 01 02 11 01 – Kiküldetési és reprezentációs költségek								
07 01 02 11 02 – Konferenciákkal és ülésekkel kapcsolatos költségek								
07 01 02 11 03 – Bizottságok	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 az első 7 évben
07 01 02 11 04 – Tanulmányok és konzultációk								
07 01 03 01 03 – IKT felszerelések ²⁶								
07 01 03 01 04 – IKT szolgáltatások ²								
Egyéb költségvetési tétel <i>(adott esetben kérjük megnevezni)</i>								
<i>Küldöttsegek:</i>								
07 01 02 12 01 – Kiküldetési, konferencia- és reprezentációs költségek								
07 01 02 12 02 – A személyzet továbbképzése								
07 01 03 02 01 – Ingatlanok vásárlása, bérlete és ezzel kapcsolatos kiadások								
07 01 03 02 02 – Felszerelések, berendezés, készlet és szolgáltatások								
5. fejezet részösszege	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 az első 7 évben
5. fejezeten kívüli tételek								
07 01 04 yy – Technikai és igazgatási segítségnyújtás (a külső munkatársakat nem számítva) az operatív előirányzatokból (korábbi BA-tételek)								
– Központ								
– Küldöttsegek								
07 01 05 03 – A közvetett kutatással kapcsolatos egyéb igazgatási kiadások								
10 01 05 03 – A közvetlen kutatással kapcsolatos egyéb igazgatási kiadások								
Egyéb költségvetési tétel <i>(szükség esetén kérjük megnevezni)</i>								
5. fejezeten kívüli tételek részösszege								
VÉGÖSSZEG	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 az első 7 évben

26

IKT: információs és kommunikációs technológiák